

Dagboek 5

Zaterdag 13 oktober 2018

Vanmorgen kunnen we uitslapen. We regelen wat zaken op het Spien kantoor, werken e-mails af en maken ons klaar voor een nieuwe reis.

Rond de middag gaan we naar het vliegveld hier in Phnom Penh. Het heeft vannacht ontzettend geregend en sommige straten staan nog steeds blank. We komen er met moeite door heen.

Piet en Anton arriveren rond 1 uur vanuit Siem Reap. We rijden meteen door naar de provincie Kampong Cham. We maken een tussenstop in Prey Chhor, bij het huis van Koy. Daar ontmoeten we een paar van zijn kinderen en hun familie. Zoals gewoonlijk heeft Koy de koffie klaar, en we praten bij.

We zijn dit jaar druk bezig om de vrijwilligers, en zij weer op hun beurt de dorpingen, te stimuleren om hun eigen groenten te verbouwen. Somona, de vrouw van Koy, geeft het goede voorbeeld, ze laat ons haar groentetuin zien, die bestaat uit allerlei plastic flessen, bakjes en bekers waar groente in groeit. Ze heeft ze bijna allemaal opgehangen, zodat de kippen er niet bij kunnen.

Dan worden we naar ons hotel in Kampong Cham city gebracht, een rit van nog een half uur.

Groentetuin van Somona

Zondag 14 oktober

Op deze zondagmorgen worden we wakker op, naar mijn mening, één van de mooiste plekken van Cambodja, in Kompong Cham, een prachtige, ruime en rustige stad aan de Mekong rivier. Gerjan haalt ons op voor een kerkdienst in de kerk in Prey Chhor, de kerk van Koy.

De kerk zit helemaal vol, want Koy heeft voor vandaag ook de vrijwilligers van Spien uit deze provincie uitgenodigd. We worden heel hartelijk begroet door iedereen en mogen vooraan zitten. De kerk begint gewoonlijk om 9 uur, maar vandaag een kwartier later, omdat wij er dan pas zijn. We zingen eerst een paar liederen die wij ook kennen: "Heilig, heilig, heilig", "Welk een vriend is onze Jezus" en het prachtige lied "10.000 redenen tot dankbaarheid".

Koy heeft ons allemaal welkom, en daarna mogen we elkaar allemaal begroeten. Iedereen loopt

Studenten van de bijbelschool zingen een paar liederen

door elkaar. Ik stel me zo voor hoe dat bij thuis in de kerk er uit zou zien. Chaotisch, waarschijnlijk. En zo is het ook hier, maar wel heel bijzonder om mee te maken.

Als iedereen weer zit mogen de kleine kinderen op het podium enkele liedjes zingen. Ze hebben die geleerd op de zondagsschool die elke zondagmorgen vóór de dienst wordt gehouden. Ook de vrouwen, de mannen en de jongeren vergaderen dan.

Na de kinderen mogen de jongeren in de kerk een paar liederen zingen. En vandaag zijn ook de studenten van de bijbelschool Elim, hier dichtbij, aanwezig. Ook zij zingen een paar liederen en vertellen over hun studie. Vanuit heel Cambodja komen de studenten hier naar toe, er zijn ook jongeren van de Jarai stam en de Phnong, uit het noorden. Ze studeren hier twee jaar en gaan dan terug naar hun dorpen om daar het evangelie te vertellen.

En dan zijn Piet en Anton aan de beurt om de gemeente toe te spreken. Piet leest psalm 127: Als de Here de bouw van het huis niet zegent, is alle moeite nutteloos. God bouwt ons leven, ons gezin, ons werk. We kunnen het niet zelf. We hebben Gods zegen nodig. En de grootste zegen van God is Jezus. Hij stierf voor ons en maakte het weer goed tussen God en ons.

Anton leest een tekst uit psalm 91: "Wie schuilt bij God, de Allerhoogste, kan rustig slapen, want de Almachtige beschermt hem." Hij vertelt dat hij dat in de afgelopen periode zelf heeft ervaren, toen zijn vrouw ziek werd en uiteindelijk stierf. Hoe God hem vasthield en zijn geloof sterker werd door alle verdriet en gemis heen.

Het is warm in de kerk, de ventilatoren doen hun best om wat koelte te brengen, maar daar komt een eind aan als de stroom uitvalt. De temperatuur stijgt snel en we vegen menige zweetdruppel weg.

Twee vrouwen leggen een geloofsbelijdenis af.

Koy gaat preken. Het is inmiddels een uur of 11.

Koy vertelt dat het juist 30 jaar geleden is dat deze kerk werd gebouwd. Het sluit mooi aan bij de woorden van Piet. De Here heeft de bouw gezegend, zonder Hem was dit niet gelukt.

De preek gaat over Exodus 33:13-18. Mozes moet het volk naar het beloofde land leiden. Hij heeft alleen een staf. Maar met die staf kan hij wonderen doen door zijn geloof. Je moet God kennen om op Hem te kunnen vertrouwen. We kennen Hem door het geloof. Hij is de weg, de waarheid en het leven. Na het gebed komen er twee vrouwen naar voren die hun hart aan Jezus willen geven. Ze leggen een soort geloofsbelijdenis af. Het is heel indrukwekkend. Ze zullen verder onderwijs in de bijbel krijgen.

Het is al na twaalfen als Frits de dienst met gebed beëindigt.

Tijdens de dienst hebben een paar vrouwen in de buitenkeuken achter de kerk een maaltijd bereid voor iedereen. De gemeenteleden zitten allemaal in een kring op de grond. Wij mogen aan een tafel zitten eten.

Na het eten gaan we naar het huis van Koy en krijgen we koffie. Dan gaan we met z'n allen het veld in om een paar oude projecten te bekijken. Allereerst gaan we naar Andoung Ang Dike, een groot irrigatieproject uit 2009. Hier is destijds een oude dijk helemaal verbreed en verhoogd, een paar grote sluizen aangebracht. Op deze manier is er een groot waterreservoir ontstaan dat nu aan heel veel boeren water biedt in het droge seizoen. Veel dorpelingen zijn uitgelopen om ons te begroeten en om ons te vertellen hoe hun leven is veranderd sindsdien. Ze kunnen nu elk jaar twee keer rijst verbouwen en zelfs in veel gevallen nog groente ook. De communeleider spreekt ons toe en bedankt de donor (AFAS) voor hun hulp. Het is prachtig om te zien hoe de rijst overal om ons heen staat te groeien en hoe blij de dorpelingen zijn.

We rijden verder naar Takot Dam, een project uit 2014, gefinancierd door Stichting Pharos. Ook hier is een oude dijk verhoogd en verbreed, enkele sluizen gerepareerd. En zodoende is ook hier een groot reservoir ontstaan dat een groot achterland kan bevoelen in het droge seizoen. Ook hier worden we bijgepraat over het grote verschil dat deze dam maakt voor de boeren in deze omgeving.

Het grote irrigatieproject uit 2009 Andoung Ang Dike

Het is mooi geweest voor vandaag. Na nog een kop koffie bij Koy thuis brengt hij ons terug naar ons hotel. We praten met z'n vieren na over deze bijzondere dag et veel ontmoetingen en nieuwe ervaringen. De komende twee dagen gaan we echt het veld in.....

Maandag 15 oktober

Spien draagt zorg voor zo'n 600 weeskinderen. Ze wonen allemaal bij pleegouders thuis. In de meeste gevallen zijn dat de grootouders van de kinderen. Of soms een tante of een goede kennis. De Spien vrijwilligers bezoeken hen regelmatig om te kijken of het goed gaat. De weeskinderen en de pleegouders krijgen zo nodig elke maand rijst van Spien. Daarnaast krijgen de kinderen twee keer per jaar een schooluniform (verplicht op de Cambodjaanse scholen).

Sinds een paar jaar draaien ook kinderen uit arme gezinnen (die dus geen wees zijn, maar heel arm) ook in hetzelfde programma mee.

Vandaag komen er zo'n 300 kinderen bij elkaar bij een school en krijgen ze schooluniformen, schriften en pennen.

We worden opgehaald, zoals gewoonlijk, te laat. De belangrijkste gast, de gouverneur van de provincie Kampong Cham, wacht al op ons.

Na de gebruikelijke opsomming van alles wat Spien al heeft gedaan in dit gebied mag Piet de aanwezigen toespreken. Hij richt zich eerst tot de kinderen: "Jullie hebben je toekomst in eigen hand. Studeer hard voor een goede toekomst. En pleegouders, zorg goed voor de kinderen. Ook de Spien vrijwilligers hebben hier een taak. En tenslotte de overheid, die moet zorgen voor goed onderwijs."

De gouverneur vertelt daarna dat het vandaag 6 jaar geleden is dat de oude koning Sihanouk is overleden. Daarom is het vandaag een nationale vrije dag.

Hij bedankt Spien en alle donateurs in Nederland voor hun hulp voor alles wat Spien kon doen in de afgelopen 25 jaren. Dank voor jullie goede hart voor de armen in Cambodja!

Fietsen voor weeskinderen die ver van school wonen

Voor arme gezinnen valt dat niet mee. En daarom ondersteunt Spien deze kinderen. Tijd om afscheid te nemen van de gouverneur en onze weg te vervolgen langs een aantal Spien projecten.

We bezoeken allereerst een vrouw die al 21 jaar niet kan lopen. Ze heeft destijds een ongeluk gehad en haar benen gebroken. Doordat het niet goed is geopereerd kan ze niet lopen. Ze is 68 jaar oud en ligt dag in dag uit in een hangmat. Haar dochter komt elke dag om eten voor haar te kopen. En een kleindochter zorgt verder voor haar. Ze ligt in een heel oud hutje. Omdat ze niet kan werken vraagt ze om rijst van Spien. Ze zou ook graag een nieuw huis willen, maar ze heeft geen stukje grond. Een probleem dus, waar over nagedacht zal worden.

Vrouw die al 21 jaar niet kan lopen

Dit meisje, doofstom en blind, wordt verzorgd door haar oma.

Bij een ander adres krijgen we een nieuw Spien huis te zien. De bewoonster, ook een pleegouder met haar drie (wees)kleinkinderen vertelt hoe blij ze is met het nieuwe huis en nodigt ons uit om binnen te komen kijken. Een huis met blikken wanden en een golfplaten dak, maar ze kan haar huis op slot doen en heeft nu een eigen plekje voor haarzelf en haar kinderen.

Daarna gaan we op bezoek bij een pleegmoeder die zorgt voor twee kinderen. De oudste, een meisje van 12 is zwaar gehandicapt. Bij de bevalling is moeder overleden, en zij zelf is vanaf haar geboorte doofstom en blind. Ze heeft heel dunne beentjes en zit bij oma op schoot. Oma vertelt dat ze heel graag een soort rolstoel wil hebben waar het kind in kan liggen, omdat ze niet kan zitten.

We zijn allemaal erg onder de indruk van dit gezin en de handicap van het meisje. En wat een zware taak voor deze grootmoeder!

We bezoeken ook een aidspatiënt die vertelt dat ze elke dag op tijd haar aidsremmende medicijnen inneemt. Ze is redelijk gezond en maakt kleine bezems om te verkopen. Ze zit in het Spien programma en krijgt maandelijks rijst van Spien.

Na de lunch (met grote sprinkhanen) gaan we naar het district Kong Meas, waar de communeleider ons een doorgebroken dijk en sluis wil laten zien. De vraag is of Spien hier een

De doorgebroken dam in het district Kang Meas

nieuwe dam en sluizen wil maken.

We spreken met de lokale verantwoordelijken en stellen veel vragen. Ze willen heel graag dat deze dijk wordt gerepareerd, zodat er een groot waterreservoir ontstaat waarin het water kan worden opgeslagen voor gebruik in het droge seizoen.

De eigen bijdrage voor de bevolking is ongeveer 20 dollar per gezin (er zijn ongeveer 1.000 gezinnen).

Een lange, warme en enerverende dag ligt weer achter ons. Ons hoofd zit vol met gedachten. Wat is er nog veel te doen!

Dinsdag 16 oktober

We vertrekken vanmorgen al om 6 uur. Op het programma staat de opening van een nieuwe school in de provincie Prey Veng, ten zuiden van Kampong Cham. Zo vroeg kun je nog nergens ontbijten, dus heeft Koy gezorgd voor ontbijt in de auto: stokbrood en er zijn zelfs hotdogs! En natuurlijk heeft hij koffie bij zich. Dit alles nuttigen is op zich al een hele uitdaging, omdat de weg naar Prey Veng een zandweg is met heel veel kuilen. Drink dan je koffie maar eens netjes op! Stel je voor dat je op een droge hobbelsandweg rijdt en het enorm mistig is. Stel je voor dat die mist dan roodbruin is en stoffig. Dan kom je een beetje in de buurt van de ervaring die we deze

morgen hebben. Al onze koffers en tassen achter in de bak van de auto kleuren roodbruin. De rit duurt zo'n anderhalf uur. De excellentie, staatssecretaris Chan Ean, zit al op ons te wachten. We praten eerst even bij onder het genot van een kopje thee. We halen oude herinneringen op, want we hebben elkaar al eerder ontmoet.

Dan gaan we naar de schoolcampus. Dit jaar is hier een vierde schoolgebouw met zes lokalen bijgebouwd. Deze school is mogelijk gemaakt door een donatie van Stichting Pharus en heeft meer dan 1.000 kinderen. De klassen waren enorm groot en met deze school komt daar enige verbetering in.

De kinderen, ouders, leerkrachten en officials zitten al op ons te wachten. Eerst worden de boeddhistische monniken geëerd en dan mogen we plaats nemen op het podium. Dat is een beetje verkeerd neergezet, want we zitten pal in de zon. En die is om acht uur 's morgens al erg heet.

Na de gebruikelijke informatie over dit gebied mag Piet de menigte toespreken. Hij maakt grapjes met de kinderen en oefent met hen het gebruikelijke "Moei, pi, bai (1, 2, 3) YES!!!"

Hij maant de kinderen om goed te studeren in deze nieuwe school, en moedigt de ouders aan om de kinderen naar school te sturen.

Dan is de excellentie aan de beurt. Hij neemt drie kwartier voor zijn toespraak. Hij bedankt Stichting Pharus en Spien voor de hulp bij de bouw van deze school. Ook de eigen bevolking heeft een deel bijgedragen en hij zelf deed ook mee. Daarna vertelt hij nog het een en ander over de afgelopen verkiezingen en hoe goed die zijn verlopen.

De nieuwe school, rolstoeltoegankelijk

aan het werk gezet en 550 etuitjes laten vullen met pennen, potloden en een gummetje. In een paar enorme tassen heeft hij ze meegenomen voor de schoolkinderen. Die gaan allemaal in een lange rij staan en ieder krijgt een etui en een mooie kleurplaat.

Dan is het tijd voor het uitdelen van het een en ander. Allereerst een paar oorkondes, voor Pharus en De Brug, ook de leerkrachten krijgen een kleine bijdrage, en een paar ouderen krijgen een nieuwe witte bloes.

Dan is het tijd om het lint door te knippen. De excellentie heeft blijkbaar haast, want er komen maar twee knipjes in en daarna knipt hij het lint meteen helemaal doormidden. En de schoolopening is een feit!

We bekijken de nieuwe school, heel mooi afgewerkt, met nieuwe schoolbankjes, een toiletgebouw en speeltoestellen. De kinderen zijn er heel blij mee.

Piet heeft in Nederland zijn kleinkinderen

Alle kinderen krijgen een schooletui met kleurplaat

Na deze hele ceremonie rijden we richting Phnom Penh, waar we rond de middag aankomen. We eten een hapje en dan gaan Piet en Anton naar hun hotel, en wij gaan naar onze kamer in het Spien kantoor.

Tijd om even bij te komen....

[Bekijk hier een filmpje van de afgelopen drie dagen.](#)

